

Л. Карлова зазначає, що реалізація мети інклюзивної освіти вимагає: розв'язання цілої низки завдань, зокрема: удоскоєнення нормативно-правового, науково-методичного, фінансово-економічного забезпечення. зорієнтованого на впровадження і підтримку інклюзивної освіти; запровадження інноваційних освітніх технологій, моделей надання спеціальних освітніх послуг особам з особливими освітніми потребами; формування освітньо-розвивального середовища через забезпечення психолого-медичного та соціально-педагогічного супроводу; забезпечення доступу до соціального середовища, навчальних приміщень; розробка і використання спеціального навчально-дидактичного ресурсу, реабілітаційних засобів; удосконалення системи підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів, які працюють в умовах інклюзивної освіти; комунікативної функції як головного механізму функціонування освітнього середовища; прилучення батьків студентів з особливими потребами до участі в навчально-соціалізаційному процесі (2).

О. Гуренко зазначає, що інклюзивне навчання студентів з вадами зору у вищих навчальних закладах має у своїй структурі містити такі елементи: суб'єкти навчально-виховного процесу (студенти, викладачі, представники медичних установ, громадських організацій, реабілітаційних центрів та ін.), нормативне і матеріальне забезпечення. Суб'єкти навчально-виховного процесу відповідають за задоволення освітніх потреб та соціалізації студентів з вадами зору. Нормативне забезпечення передбачає реалізацію нормативно-правових актів з питань інклюзивного навчання у закладах вищої освіти. Матеріальне забезпечення передбачає сегмент матеріально-технічної й інформаційно-консультативної інфраструктури ВНЗ, що дозволяє реалізувати на практиці ідеї інклюзивної освіти, наприклад, спеціальне обладнання для навчання людей з вадами слуху, з вадами зору, опорно-рухового апарату, лінгафонні кабінети, мобільні консультаційні пункти тощо [1]

Інклюзивне навчання осіб з вадами зору має будуватися на основі:

- вивчення соціального потенціалу кожного окремою студента;
- прогнозування можливих труднощів в навчальному процесі та шляхів їх подолання;

- соціально-педагогічній взаємодії як науково-педагогічних працівників так і студентської аудиторії в цілому

Важливою складовою інклюзивного навчання студентів з вадами зору є готовність кожного окремого закладу вищої освіти здійснювати професійну підготовку таких фахівців, що передбачає командний підхід науково-педагогічних працівників та студентів, здійснення підготовки необхідних фахівців з питань інклюзивного навчання, належне фінансування інклюзивних заходів.

Список літератури

1. Ізрейко О. І. Використання компютерних тифлотехнологій та тифлозасобів) інклюзивному освітньому просторі університету / О. І. Гуренко. 1. М. Алексеева, Г. О. Лопатіна // ІЗ. Кравченко // Інформаційні технології і засоби навчання. - 2017. - № 1. (III, вип. 5. - С. 61-75.
2. Карлова Л. В. Адаптація інклюзивної освіти у ВНЗ / Л. В. Карлова, М. і Мала // Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні : збірник тез за матеріалами VII І науково-технічної конференції науково-педагогічних працівників, 26-31 березня 2012 року / Національний університет «Львівська політехніка». Інститут підприємництва та перспективних технологій. - Львів, 2012. - С. 333.
3. Клопота Є. А. Проблеми інклюзивної освіти в Україні / Є. Л. Клопота // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія. - 2013. - Вип. 45(2). - С. 94-101.

Костенко Т.М.,

кандидат психологічних наук,

завідувач відділу освіти дітей з порушеннями зору

Інститут спеціальної педагогіки і психології

імені Миколи Ярмаченка НАПН України психолог

Комунальна установа «Київський центр незрячих»

Самборська Г.П.,

заступник директора з реабілітаційної роботи

Комунальна установа «Київський центр незрячих»

РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ НАПРЯМКІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ В КИЇВСЬКОМУ ЦЕНТРІ НЕЗРЯЧИХ

20 квітня 2017 року на пленарному засіданні Київської міської ради 84 депутати підтримали ідею створення Комунальної

реабілітаційної установи «Київський центр незрячих». «Ідея роботи закладу - не просто адаптувати людину з інвалідністю до соціального життя, а допомогти їй бути конкурентними на ринку праці. Маємо на увазі не тільки енциклопедичні знання людини, але й її мобільність та комунікабельність, вміння самостійно та швидко вирішувати складні завдання. Словом, володіти усім арсеналом повноцінного працівника», - зазначив суб'єкт подання даного рішення, депутат Київради Олександр Пабат.

Реабілітаційний центр має забезпечувати інтеграцію незрячих у суспільство шляхом їх фізичної, психологічної, соціально-побутової та професійної реабілітації. Крім комплексу реабілітаційних заходів для осіб з інвалідністю по зору, передбачено культурно-просвітницьку діяльність, фахове консультування незрячих з різних питань - юридичних, профорієнтаційних, освітніх, психологічних тощо. Важливий напрям роботи розроблення та застосування ефективних методик навчання й реабілітації, вивчення світового досвіду й технологій та їх впровадження, проведення досліджень спільно з науковими установами тощо.

Очолує центр Сергій Васін, кандидат економічних наук, заслужений працівник соціальної сфери України. Йому добре знайомі проблеми, з якими стикаються незрячі. У ранньому дитинстві він втратив зір. Закінчив економічний факультет Київського університету імені Т. Шевченка, захистив кандидатську дисертацію. Сергій Васін - переможець і призер багатьох міжнародних шахових змагань серед людей з порушенням зору.

В Київському центрі незрячих реабілітація проводиться за напрямками: методичного забезпечення, правової допомоги та сприяння працевлаштуванню; фізичної та психологічної реабілітації, оздоровлення та розвитку особистості; соціально-побутової реабілітації, культури, естетичного виховання та етикету; орієнтування, мобільності. інформаційних технологій та оперативного друку; сприяння корекційному вихованню, інклюзивній освіті, професійній орієнтації, професійному навчанню.

В кожному відділі працюють спеціалісти, фахівці з напрямку, які надають як консультативну допомогу так і проводять комплексну реабілітацію осіб з інвалідністю по зору.

Щоб стати учасником реабілітації необхідно спочатку проконсультуватися з приводу необхідних документів та заповнити заяву. Після ЦЬОГО створюється комісія, яка знайомиться з кожним

учасником індивідуально та визначає систему реабілітації та складає індивідуальну програму. Фахівцями кожного напрямку розробляється розклад занять в Центрі та проводиться робота як індивідуальна так і групова реабілітація.

Кияни з інвалідністю по зору в Центрі можуть отримати безкоштовні послуги з навчання використання інформаційних технологій: консультації з питань технології роботи незрячих та з порушеннями, зору на комп'ютері з операційними системами Windows XP, Windows 7, Windows 8, Windows 10 в невізуальному режимі за допомогою програм доступу до екрана JAWS For Windows, NVDA та інших; допомогу в налаштуванні комп'ютера для повноцінної роботи незрячої людини в невізуальному режимі: консультації з питань технології роботи незрячих та слабозорих зі смартфонами та планшетами на бая OS Android та I-OS (iPhone) в невізуальному режимі за допомогою програм доступу до екрану та інших спеціальних програм; допомогу в налаштуванні смартфона або планшета для повноцінної роботи незрячої людини в невізуальному режимі. Також безкоштовні послуги з питань юридичною супроводу: правової допомоги; отримати консультацію та роз'яснення з цивільного, цивільно-процесуального, адміністративного, сімейного, трудового, житлового права; проконсультуватися з питань соціального захисту: пільги, надання одноразової матеріальної допомоги особам з інвалідністю, непрацюючим, малозабезпеченим особам.

За потреби також звернутися за психологічною допомогою: отримати підтримку і сприяння у вирішенні психологічних проблем в особистому житті, сім'ї або роботі; визначитися з напрямком саморозвитку, самореалізації.

Також за бажанням кожна відвідати групові заняття, спрямовані на опанування навичками захисту власних прав та інтересів, самоаналізу та позитивного сприйняття себе та оточуючих.

Кінцевою метою реабілітації є: досягнення такого психологічного стану незрячої або з порушеннями зору людини, коли вона сприймає відсутність або порушення зору як одну зі своїх якостей, тобто певну індивідуальну характеристику, ідеї відрізняє її від інших, але, не більше того.

Список літератури:

Клопота Є.А. Особливості процесу інтеграції в суспільство осіб з глибокими порушеннями зору / Є.А. Клопота // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. - 2015. - № 12 (14). - С. 142-155.